Vlaams Parlement

vergadering **C188**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 19 april 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over Vlaamse overheidsinvesteringen
– 1538 (2015-2016)
VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over overheidsinvesteringen
– 1587 (2015-2016) 3

VRAAG OM UITLEG van Willem-Frederik Schiltz aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de al dan niet vrijstelling van roerende voorheffing in het kader van het optimaliseren van het schuldbeheer
– 1658 (2015-2016) 7

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de impact van de overschrijding van de spilindex op de Vlaamse begroting 2016
– 1717 (2015-2016) 10

VRAAG OM UITLEG van Jenne De Potter aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over ESR-ontvangsten uit gewest-belastingen 2015
– 1724 (2015-2016) 11

VRAAG OM UITLEG van Jos Lantmeeters aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de minnelijke ontbinding van onderhandse verkoopovereenkomsten
– 1688 (2015-2016) 13

VRAAG OM UITLEG van Jos Lantmeeters aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de inning van gewestbelastingen door de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL)
– 1766 (2015-2016) 16

VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de aanbestedingsprocedure, de tolstructuur en de financiering van Oosterweel
– 1787 (2015-2016) 19

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over Vlaamse overheidsinvesteringen – 1538 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over overheidsinvesteringen – 1587 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, het Internationaal Monetair Fonds (IMF) heeft anderhalve maand geleden een inschatting gemaakt van wat de overheidsinvesteringen zijn voor België, in vergelijking met de rest van Europa. We bungelen daar achteraan. De enige medezondaar is Duitsland, dat het zelfs nog slechter doet dan wij, ook al doet Duitsland het op economisch vlak wel een stuk beter dan wij. Het IMF maakt de bedenking dat we vooral investeren in algemene publieke diensten en te weinig in duurzame projecten.

Ik leg daar het verslag van de Nationale Bank naast, dat meldt dat in 2015 volgens hen de publieke investeringen fors gestegen zijn. Het zou daarbij, wat Vlaanderen betreft, in essentie over de scholenbouw gaan. Lokaal is het met opbouw van overschotten, federaal is er een achteruitgang. Bijkomend investeren is ook gelieerd aan de stand van de rente en het wegwerken van het tekort, maar mijn vraag is toch hoe het met Vlaanderen zit. Hoeveel procent van de Vlaamse overheidsuitgaven gaan naar investeringen? En hoe moeten we het hele verhaal van al dan niet ESR-neutraal daarin situeren? Investeringen die vroeger buiten de begroting waren, zijn die opgenomen in die internationale vergelijkingen? Zo niet, zijn er in de feiten heel wat investeringen gebeurd in het verleden, maar kwamen die in de cijfers niet tot uiting en komen die er nu plots wel in? Worden de ESR-neutrale investeringen meegeteld in die vergelijkingen, ja of neen?

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp·a): Minister, collega's, overheidsinvesteringen zijn belangrijk voor onze economie. Dat is een open deur intrappen, en nagenoeg iedereen is het daarmee eens. Niettemin, zo tonen de cijfers aan, volgen de daden niet altijd de perceptie die men probeert te creëren en worden overheidsinvesteringen wel eens vergeten in nachtelijke conclaven. Het IMF-rapport dat midden maart verscheen, onderstreept nog eens het tekort aan overheidsinvesteringen in België en zijn deelstaten.

Specifiek merkt het IMF op dat er een gebrek aan investeringen is in de spoor- en wegeninfrastructuur en dat de kwaliteit daar gedaald is, en dat verkeersopstoppingen een ernstig probleem zijn. Ook de energiemarkt en het ontbreken van een duidelijke visie inzake hernieuwbare energie werden door het IMF gehekeld. Aan die problemen of uitdagingen tegemoetkomen zou volgens het IMF dan ook substantieel bijdragen aan de economische groei in de komende jaren, terwijl het ook de weerbaarheid van onze regio bij nieuwe schokken in de wereldeconomie zou verbeteren. Dat is eerder al een aantal keren verkondigd.

Minister, in dezen was het ook interessant om te weten hoe ver het staat met uw voorstel om een nieuwe methodologie te ontwikkelen om de overheidsinvesteringen in Vlaanderen te monitoren. Dat brengt mij bij mijn vragen, naar aanleiding van aankondigingen die u bij vorige begrotingsdiscussies gedaan hebt. Staat uw methodologie voor de berekening van de overheidsinvesteringen al op punt? Kunnen we ons bij de nakende discussie over de begrotingscontrole

verwachten aan geactualiseerde cijfers betreffende de Vlaamse overheidsinvesteringen? Zullen die ook ingepast zijn in een meerjarenperspectief, dat zowel voor- als achteruit blikt? Kunt u bij die meetmethode voor overheidsinvesteringen een onderscheid maken op basis van de investeringen in mobiliteit, openbaar vervoer en energie, de drie sectoren die het IMF als prioriteit naar voren geschoven heeft, in het kader van economische groei bevorderende investeringen, naast andere investeringen die onzes inziens nodig zijn inzake Welzijn, waar we ook nog wel eens op terugkomen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Wat het aandeel van de Vlaamse overheidsinvesteringen betreft, is 2014 het meest recente jaar waarvoor we over officiële cijfers beschikken. Uit cijfers van de Nationale Bank van België, waarop het IMF zich in zijn rapport heeft gebaseerd, blijkt dat de Vlaamse overheid 5,4 procent van haar uitgaven besteedt aan investeringen. Het gaat daarbij louter om directe, rechtstreekse investeringen. Er wordt daarin bijvoorbeeld geen rekening gehouden met kapitaalsoverdrachten aan de private sector om hen toe te laten om investeringen te verrichten. Ook de kapitaalparticipatie en kredietverlening zijn daarbij niet opgenomen.

Internationale vergelijkingen kunnen zeer interessante informatie opleveren, maar men moet sowieso rekening houden met de interpretatie van de weergegeven cijfers. En dat is ook hier het geval. De term 'general public services', of algemeen bestuur, omvat in dezen ook investeringen in fundamenteel onderzoek.

Het feit dat België hier hoog op scoort, is dus niet per definitie negatief, integendeel. Uit de statistieken van de Nationale Bank blijkt dat 2,8 miljard euro van de Belgische overheidsinvesteringen zijn gesitueerd onder de noemer algemeen bestuur. Het gaat hierbij om twee derden investeringen in fundamenteel onderzoek. Die investeringen gebeuren bijna integraal door de gewesten en gemeenschappen. Hierover worden nog geen cijfers voor Vlaanderen gepubliceerd door de Nationale Bank.

Vorig jaar heb ik naar aanleiding van de bespreking van de begroting en de beleidsbrief een toelichting gegeven bij de methodologie om de Vlaamse investeringen op te volgen. Hierbij werd gewerkt met drie mogelijke definities. Vooreerst zijn er de kerninvesteringen. Die dienen te worden aangevuld met kapitaalsoverdrachten om tot schil 1 te komen en bijkomend met kapitaalsoverdrachten en kredietverleningen om tot schil 2 te komen. Samen komen we voor 2016 aan een bedrag van 6,4 miljard euro aan investeringen, ofwel 1 miljard euro meer dan in 2015 gepland.

Hoewel deze methode nog verder moet worden verfijnd, geeft het een goed beeld van het Vlaams investeringsbeleid en kunnen we het ook situeren in een ruimer perspectief, doordat de kerninvesteringen overeenkomen met de enge definitie van de Nationale Bank met betrekking tot overheidsinvesteringen.

Het is op dit ogenblik nog niet mogelijk om bij elke begrotingsronde snel te rapporteren over de evolutie van de investeringen. Daarvoor is het immers nodig om te beschikken over het detail van de overheidsuitgaven per economische code. De verdeling per economische code is nog niet uitgesplitst op het moment dat de begroting wordt ingediend in het Vlaams Parlement. Ook het vooruit- en achteruitkijken is momenteel nog niet mogelijk, gelet op het feit dat de gemaakte oefening momenteel nog zeer arbeidsintensief van aard is en de consolidatieperimeter de voorbije jaren fors is gegroeid, wat vergelijkingen bemoeilijkt.

De methode laat in principe wel toe om een onderscheid te maken tussen de verschillende soorten investeringen. Vooraleer hiervoor een rapporteringssysteem uit te werken, is het echter wel van belang hierbij te werken met duidelijke

categorieën. Ik heb aan mijn administratie gevraagd om een rapporteringssysteem uit te werken waarbij er per beleidsdomein een opvolging kan gebeuren van de investeringen. Momenteel is deze informatie nog niet beschikbaar.

In het kader van de besprekingen met het Vlaams Parlement over de leesbaarheid van de begrotingen zal dit thema zeker ook aan bod komen. Ik stel dan ook voor om na te gaan hoe we op relatief korte termijn tegemoet kunnen komen aan de vraag naar transparantie. Wij zijn gestart met de investeringsnorm ter waarde van 6,4 miljard euro, wat 1 miljard euro meer is dan in 2015. We zullen dit moeten integreren in onze rapportering voor het Vlaams Parlement.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, het is belangrijk om cijferreeksen te hanteren die vergelijkbaar zijn met het buitenland en in de tijd. Dat is een belangrijk criterium. U zei dat u enkel cijfers voor 2014 hebt, maar daarover wil ik geen discussie starten. Een citaat van de Nationale Bank heeft het over overheidsinvesteringen tijdens het verslagjaar. Ik ga ervan uit dat dat 2015 is.

Inzake de publieke investeringen in onderzoek en ontwikkeling moeten we heel voorzichtig zijn. De commissie Economie zal daar deze week over discussiëren. We zullen moeten zien dat we niet met een daling van de cijfers worden geconfronteerd. Dat zou geen goed teken zijn.

Ik heb de vraag over ESR toegevoegd, maar heb er maar een half antwoord op gehoord. U zei dat de consolidatieperimeter is uitgebreid en dat speelt een rol. Ik zal u de vraag nog eens schriftelijk stellen. In welke mate zaten de cijfers voor Vlaanderen, die vroeger ESR-matig buiten de begroting vielen, ook buiten de internationale vergelijking? Voor Vlaanderen gaat het natuurlijk over grote bedragen. Als het zo was, dan speelt dat een grote rol in de wijze waarop we die cijfers moeten interpreteren.

Jan Bertels (sp·a): Minister, u poneert hier een cijfer van 6,4 miljard euro in 2016, dus plus 1 miljard euro ten opzichte van 2015. Ik neem aan dat we daar minstens de details van zullen krijgen om te zien hoe u die cijfers hebt berekend. *(Opmerkingen van minister Annemie Turtelboom)*

Het is dezelfde discussie over de kredietverleningen en kapitaalstoelagen en de component die daarin zit. Die discussie hebben we ook al gevoerd over de methodologie. Ik neem aan dat u daar details over kunt geven, tenzij er geen wijzigingen zijn ten opzichte van de vorige oefening.

Minister, we moeten vergelijkbare cijfers blijven hebben. Van de heer Engels kregen we in de toelichting van het hervormingsprogramma een mooi overzicht van de Europese Commissie over netto-overheidsinvesteringen. Hij noemt dat de 'net fixed capital formation at current prices for the general government.' Ik vraag u om daar eens naar te kijken – de overheidsinvesteringen in vaste activa min de afschrijvingen – omdat daar al cijfers in staan voor bijvoorbeeld 2015. Die cijfers komen ergens vandaan. Ik hoop dat we ze krijgen om te zien wat de overheidsinvesteringen zijn voor de kwaliteit van onze infrastructuur.

U verwijst naar de Nationale Bank, maar ik raad u aan eens te kijken naar de website van de Nationale Bank. Daar staan al cijfers over de overheidsinvesteringen 2015. Daar kun je zien dat de overheidsinvesteringen van de lokale besturen in 2015 1 miljard euro lager liggen dan in 2014: 1,1 miljard euro investeringen in plaats van 2,1 miljard euro.

In plaats van 2,1 miljard euro zijn er maar voor 1,1 miljard euro investeringen gedaan. Die cijfers zijn zwart op wit neergeschreven door de Nationale Bank. We

stellen vast dat de lokale besturen beknot zijn in hun investeringscapaciteit, en dat is zacht uitgedrukt.

Ik heb nog een bijkomende vraag in verband met de nieuwe methodologie. Het is me niet volledig duidelijk of daar ook investeringen in zitten in het kader van de Europese structuur- en investeringsfondsen of in het kader van het Europees Fonds voor Strategische Investeringen, voor de periode 2014-2020. België mag binnen dat kader een beroep doen op investeringen ten belope van 2,7 miljard euro, Vlaanderen dus op een gedeelte daarvan. Is dat daar ook inbegrepen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Wat de ESR-consolidatie betreft, is het zo dat als een bepaalde investering moet worden geconsolideerd, ze zal inkantelen in de berekeningen die wij maken. Dat geldt ook voor het verleden. Als je dat bijvoorbeeld zou bekijken voor 2013-2014, zijn er pps-constructies die op dat moment zijn ingekanteld. Als je dan een retroactieve maakt van de overheidsinvesteringen zal die daar ook in aan bod komen omdat het binnen de perimeter zit van de Vlaamse overheid.

Collega Bertels, u vraagt om 'eindelijk' die lijst te krijgen. Welnu, u hebt ze ongeveer een jaar geleden al gekregen, bij de opmaak van de begroting 2016. We hebben daar een groot debat over gehad. Ik zeg alleen dat we nu een systeem moeten ontwikkelen om daar een methodologie van te maken, zodat dit ook automatisch aan bod komt bij de begrotingen.

Voor de netto-investeringen waarnaar u verwijst, wordt het rapport vanuit Europa alleen gemaakt voor België. Er zijn geen opgesplitste gegevens en dat maakt het moeilijk om dat te kunnen interpreteren. We zullen een navraag doen voor meer gedetailleerde gegevens, maar op dit moment is dit niet beschikbaar. Ik kan me inbeelden dat als er grote infrastructuurwerken gebeuren in Vlaanderen, maar niet in Wallonië, dit een groot verschil zou kunnen opleveren. De cijfers bevatten uiteraard ook een gecofinancierd bedrag. Als je eigen middelen stopt in een bepaalde berekening naast middelen vanuit de overheid, dan is het logisch dat die ook aan bod komen.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp·a): De lijst die we gekregen hebben bij de begrotingsopmaak 2016, heb ik wel bekeken, maar ik kan daar niet uit opmaken welke kapitaaloverdrachten en kredietverleningen verschoven zijn in de jaren. Ik vraag u gewoon om die vraag omwille van de transparantie te beantwoorden, zo niet, vergelijken we appelen met citroenen.

Wat de netto-overheidsinvesteringen van de heer Engels betreft, hebt u gelijk. We hebben die opmerking zelf gemaakt in de commissie. Er zijn mogelijkheden om dat te distilleren, we moeten daar werk van proberen te maken.

Ik blijf bij mijn vraag in het kader van de methodologie: wat doen we met de Europese structuur- en investeringsfondsen? Het blijft voor mij een raadsel of die binnen die methodologie vallen of niet. Ik kan mijn vragen dus alleen maar herhalen in de hoop dat daar ooit een antwoord op komt.

Met betrekking tot de 6,4 miljard euro in 2016 zullen we naar aanleiding van de begrotingscontrole kijken wat daarin nieuw of niet nieuw is. U weet dat het voor ons ook belangrijk is dat er geïnvesteerd wordt. De discussie over investeringen, bijvoorbeeld in welzijn en over de noden die daar moeten worden ingevuld, ook ter ondersteuning van de economische groei, zullen we over drie weken voeren.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Willem-Frederik Schiltz aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de al dan niet vrijstelling van roerende voorheffing in het kader van het optimaliseren van het schuldbeheer
– 1658 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Als gevolg van het verstrengd Europees begrotingstoezicht is de consolidatieperimeter van de Vlaamse overheid sterk uitgebreid waardoor een aanzienlijk aantal instellingen bijkomend in de begroting dienen te worden opgenomen. Tevens heeft het verstrengd toezicht geleid tot de herklassering van heel wat projecten van pps en alternatieve financiering. Het verstrengd Europees begrotingstoezicht heeft op die manier een aanzienlijke impact op het ESR-vorderingensaldo (Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen) en op de geconsolideerde schuld van de Vlaamse overheid.

Tegelijkertijd biedt de consolidatie van instellingen en alternatieve financieringsprojecten de opportuniteit om het kas- en schuldbeheer van de Vlaamse overheid te optimaliseren. We kunnen dit op twee manieren aanpakken. De bruto geconsolideerde schuld van de Vlaamse overheid kan gedrukt worden doordat de ESR-geconsolideerde instellingen hun eventuele overschotten kunnen beleggen in Vlaams schuldpapier. Dit zorgt uiteraard voor een intrestoptimalisatie. Het grootste voordeel kan gehaald worden uit een rechtstreekse financiering van de instellingen van de Vlaamse overheid door de Vlaamse overheid zelf. Ze neemt dan een lening op om haar onderliggende instellingen te financieren. Aangezien de Vlaamse overheid voordeliger kan lenen dan de onderliggende entiteiten, zou dit op jaarbasis een rentebesparing van 20 tot 30 basispunten kunnen opleveren.

Het optimaliseren van het schuldbeheer vormt een belangrijke ambitie uit het Vlaamse regeerakkoord. In 2015 hebben we daar al een eerste debatje over gevoerd, en heeft de minister ook al de eerste stappen gezet: rechtstreekse financiering van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW), van het Vlaams Woningfonds (VWF) en van welzijnsvoorzieningen. Tot slot heeft de regering op 18 december van vorig jaar beslist om de langetermijnfinanciering in het kader van de Scholen van Morgen over te nemen van de private partner en op die manier heeft ze de totaalkosten van het project kunnen drukken.

Een belangrijk aspect daarbij is evenwel het al dan niet verkrijgen van een vrijstelling voor roerende voorheffing op de inkomsten die de Vlaamse Regering verkrijgt uit leningen en die ze vervolgens doorgeeft aan haar geconsolideerde instellingen. Uiteraard, als roerende voorheffing moet worden betaald, is het grootste deel van het rentevoordeel dat kan worden behaald, weg.

Als antwoord op eerdere vragen heeft de minister aangegeven dat ze juridisch advies zou inwinnen. Op basis van dat juridisch advies zou blijken dat op basis van de bestaande regelgeving inderdaad een vrijstelling voor de roerende voorheffing kan worden bekomen. Het was nog wachten op het standpunt van de FOD Financiën en de federale overheid.

Gelet op de aanzienlijke mogelijke besparingen die gerealiseerd kunnen worden door de Vlaamse overheid, heb ik de volgende vragen. In eerdere antwoorden gaf u aan dat u advies heeft ingewonnen. Wat zijn de argumenten die daar naar voren kwamen en die u hebt kunnen overmaken aan de federale overheid? Heeft ze geantwoord? Wat is de stand van zaken? Waar staan we in dit dossier? Welke timing verwacht u verder? Wanneer kan het standpunt verwacht worden, als het

er nog niet zou zijn? Kan het interessant zijn om een jaarlijkse rapportage uit te werken die dit voordeel jaar per jaar in kaart kan brengen zodat we ons schuldbeheer actief en dynamisch kunnen blijven opvolgen en organiseren?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Over de stand van zaken van het dossier kan ik intussen het goede nieuws melden dat we eind februari een positieve ruling hebben verkregen met betrekking tot de specifieke uitgifte van obligaties door de NV Schoolinvest in het kader van de rechtstreekse financiering van de DBFM-operatie (Design, Build, Finance, Maintain) Scholen van Morgen. De rulingdienst heeft daarbij bevestigd dat de Vlaamse overheid geen roerende voorheffing verschuldigd is als verkrijger van de inkomsten van obligaties.

Hiertoe dienen de obligaties wel aan twee voorwaarden te voldoen: ze moeten worden uitgegeven door rechtspersonen die deel uitmaken van de sector overheid in het Europees stelsel van nationale en regionale rekeningen (ESR) 2010, bijvoorbeeld de NV Schoolinvest of de NV Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM). Anderzijds moeten ze worden opgenomen op de X-rekening van het X/N-stelsel. De inkomsten moeten ook nadien geen belastingheffing ten gevolge van de rechtspersonenbelasting ondergaan en de rulingdienst heeft daarbij onze argumentatie aanvaard, die onder meer gebaseerd was op het feit dat de wet van 6 augustus 1993 betreffende transacties met bepaalde effecten als lex specialis, uitdrukkelijk afwijkt van het Wetboek der Inkomstenbelastingen (WIB) 92 en er uiteraard voorrang op heeft.

Een uitbreiding van de ruling voor soortgelijke uitgiften, zoals bijvoorbeeld in het geval van de rechtstreekse financiering van BAM door het Vlaamse Gewest kan via een eenvoudig avenant worden bekomen. De bekomen ruling van de dienst voorafgaande beslissingen in fiscale zaken geeft uitvoering aan het Vlaamse regeerakkoord en maakt met andere woorden rechtstreekse financiering van ESR te consolideren instellingen mogelijk zonder dat roerende voorheffing verschuldigd zijn. Deze ruling is uiteraard van belang in het kader van de optimalisatie van het actief schuldbeheer.

Voor welke dossiers is deze ruling nu belangrijk? In casu gaat het over: de rechtstreekse financiering van de DBFM Scholen van Morgen – waarvan de overname van de financiering door de NV Schoolinvest trouwens vorige vrijdag definitief ondertekend is en die direct van toepassing wordt; de rechtstreekse financiering van BAM in het kader van de bouw van de Oosterweelverbinding, waar ik naar aanleiding van een vraag van collega Vanbesien straks nog op terugkom.

Wat zijn nu concreet de voordelen verbonden aan actief schuldbeheer? Als we een eerste round-up maken van de resultaten die we tot op heden kunnen voorleggen inzake optimalisatie van het actief schuldbeheer, dan komen we reeds tot de volgende aanpassingen die telkenmale een besparing op de intrest – of met andere woorden overheidsuitgaven – genereren: in 2015 werd gestart met de centrale financiering van de VMSW en het VWF op basis van het verstrekken van renteloze leningen. Hierdoor kan worden afgestapt van de gewaarborgde opnames door zowel de VMSW en het VWF, wat volgens de laatste ramingen een minderuitgave naar rato van 20 tot 30 basispunten genereert. Rekening houdende met een lagere kost van 23 basispunten, wordt op die manier tegen het einde van de legislatuur jaarlijks ongeveer 13 miljoen euro uitgespaard. Bij een op termijn volledige financiering van de schuld die eind 2016 bij VMSW en VWF uitstaat, is er een jaarlijkse besparing van 26,4 miljoen euro die op die manier kan worden gegenereerd. In 2015 werd er tevens een grote operatie uitgevoerd voor het vervroegd terugbetalen van subsidies in het kader van het alternatieve financieringsschema

bij het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) voor ziekenhuizen en verzorgingscentra. Via deze operatie konden dure intrestsubsidies vervangen worden door een goedkope rechtstreekse financiering. Op die manier wordt doorheen deze legislatuur gemiddeld 9 miljoen euro per jaar aan intresten uitgespaard. Wat betreft de herfinanciering van de DBFM Scholen van Morgen is het moeilijker om een raming van de lagere kost te maken, maar indien we vertrekken van een lagere kost van 40 basispunten ten aanzien van een private financiering, dan bekomen we een lagere kost op kruissnelheid van jaarlijks 6 miljoen euro, gelet op het verwachte uitstaande kapitaal van 1,5 miljard euro. Dat zijn de ramingen op dit moment.

Tot slot is er de beslissing van het politieke stuurcomité om BAM rechtstreeks te financieren. Afhankelijk van de vergelijking die gemaakt wordt, zouden we kunnen uitgaan van een besparing van dertig basispunten, hetzij 2 procent van de rentekost. Dit verschil in opbrengst is toe te schrijven aan de diverse mogelijkheden die zijn uitgewerkt in eerdere financieringsconstructies. Indien uitgegaan wordt van gewaarborgde leningen zoals die uitgegeven door BAM, zou kunnen worden uitgegaan van een bijkomende marge van ongeveer dertig basispunten ten opzichte van de directe financiering. Als we uitgaan van een volledige projectfinanciering zonder waarborg, dient normaliter rekening te worden gehouden met een bijkomende marge van minstens ongeveer 2 procent op basis van de ramingen op dit moment. Dus afhankelijk van het vergelijkingspunt zal de rechtstreekse financiering van BAM jaarlijks tussen 10 en 70 miljoen euro opbrengen op het moment dat de volledige bouw is gerealiseerd.

Samengevat kunnen we op basis van de huidige directe financieringen en besliste financieringen uitgaan van een jaarlijkse besparing tussen 50 en 110 miljoen euro. Uiteraard moeten we daarbij rekening houden met de volatiliteit van de financiële markten inzake rentevoeten en marges. We moeten dus altijd voorzichtig zijn met deze ramingen. Daarom spreek ik van een vork tussen 50 en 110 miljoen euro.

Wat uw vraag betreft over de specifieke rapportering inzake het jaarlijks voordeel lijkt het mij aangewezen naar aanleiding van de werkelijke opnames van de kredieten in het kader van de DBFM Scholen van Morgen en BAM een nieuwe evaluatie te maken op basis van de werkelijke marges die verkregen worden bij de toekomstige uitgiftes.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Dat is goed nieuws, minister.

Collega's, ik denk dat op die manier inderdaad een actief en dynamisch schuldbeheer van en door de Vlaamse overheid gerealiseerd wordt. Uit de samenvatting heb ik opgevangen dat jaarlijks tussen 50 en 100 miljoen euro bespaard kan worden. Dat is niet oninteressant. Op die manier halen we toch nog een beetje voordeel uit die vaak vervloekte ESR-consolidatie.

Wat de rapportering betreft, denk ik dat het inderdaad nuttig is om na deze eerste operatie even te kijken wat het effectief verkregen voordeel dan zal zijn ten opzichte van de ramingen. Ik denk dat u dat de komende jaren uiteraard ook zult meenemen bij de begrotingsopmaak en -controle. Ik ben hoe dan ook erg tevreden dat op die manier een belangrijk punt uit het Vlaamse regeerakkoord wordt uitgevoerd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de impact van de overschrijding van de spilindex op de Vlaamse begroting 2016
– 1717 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): De laatste tijd heerst er enige verwarring over wat we nu juist kunnen verwachten. Volgens de laatste berichten heeft de minister van Financiën, denk ik toch, gisteren gezegd dat de inflatie dan toch minder zal bedragen dan gedacht.

Samengevat luidt mijn vraag: wat is de stand van zaken met betrekking tot de hoogte van de inflatie en wanneer kunnen we overschrijdingen van de indexcijfers voor de sociale uitkeringen en het overheidspersoneel verwachten?

Hoe is dat exact verrekend in de begrotingscontrole? Ik bedoel daarmee of we rekening moeten houden met een bijkomende kost, of is dat in de begrotingscontrole al opgevangen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Bij ongewijzigd beleid heeft de vervroeging van de overschrijding van de spilindex met 2 maanden een budgettair effect van 62,4 miljoen euro boven op de reeds uitgetrokken 136 miljoen euro. De begrotingsaanpassing 2016 is echter gebaseerd op de economische begroting van 11 februari 2016. Op het moment van de politieke bespreking van de begrotingsaanpassing was er nog sprake van een overschrijding van de spilindex in juli 2016. Deze raming werd trouwens op 17 maart nog herbevestigd op de website van het Planbureau. Begin april, dus twee weken later, werd dan aangekondigd dat de overschrijding toch zou plaatsvinden in mei.

Er is nog geen finale beslissing genomen ten aanzien van de meerkost die hieruit volgt in 2016. Dit aspect maakt nog deel uit van de beslissingen aangaande de definitieve goedkeuring van de begrotingsaanpassing 2016. Sowieso dient er binnen dit kader wel nog te worden meegegeven dat de verhoogde inflatie normaliter ook positieve repercussies heeft op de ontvangsten die Vlaanderen krijgt met toepassing van de Bijzondere Financieringswet. De eventuele meerinkomsten wegens de verhoogde inflatie zullen zich manifesteren in 2017 enerzijds via een verhoogde berekeningsbasis en anderzijds via een eenmalige afrekening over het jaar 2016. Er is dus ook een positieve kant, zowel in het begrotingsjaar 2016 als 2017.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik meende mij te herinneren dat een indexoverschrijding voor de Vlaamse instellingen vooral een negatieve impact heeft, veeleer dan een positieve, omdat het federaal een beetje omgekeerd is.

In het begin hebt u het bedrag van 62 miljoen euro genoemd. Waarover ging dat precies?

Minister Annemie Turtelboom: Er was 136 miljoen euro begroot. Omdat de spilindex volgens het Planbureau in mei overschreden zou worden, is er 62,4 miljoen euro voor die vervroeging, boven op de 136 miljoen euro. Maar die 136 miljoen euro is dus sowieso begroot.

Peter Van Rompuy (CD&V): Goed, dan wil ik nog het laatste punt maken dat 62 miljoen euro toch een belangrijk bedrag is. We moeten goed zien dat we binnen het pad van de Hoge Raad van Financiën (HRF) blijven en dat we onze begroting daar kunnen aan houden. We zullen zien hoe de inflatie evolueert, maar we naderen natuurlijk wel de data die een mogelijke overschrijding van die indexen kunnen triggeren.

Ik onthoud dat 62 miljoen euro de inzet is. Ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Als ik eventjes stout mag zijn, zou ik de laatste twee vragen aan elkaar willen koppelen. Dan kom ik op een berekening dat we al zeker 19 miljoen euro winst gemaakt hebben door de vraag van collega Schiltz, en dat dat ongeveer een derde is van wat we verloren hebben door de vervroegde indexaanpassing. *(Opmerkingen)*

Ik hoop dat we die 50 en die 110 miljoen euro effectief binnenhalen. Maar als je die twee koppelt, zitten we nog altijd op een negatief pad, jammer genoeg.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp·a): Minister, in die 136 miljoen euro die al begroot is, zit daar ook de indexaanpassing voor de kinderbijslagen in, zoals die bij de overschrijding van de spilindex zou moeten gebeuren, wettelijk gezien?

Minister Annemie Turtelboom: Dat is het totale bedrag: lonen, kinderbijslag, sociale bijdragen. Dat is het totale bedrag voor alle aspecten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jenne De Potter aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over ESR-ontvangsten uit gewestbelastingen 2015
– 1724 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer De Potter heeft het woord.

Jenne De Potter (CD&V): Minister, de problematiek van de ontvangsten uit gewestbelastingen kwam de jongste maanden al een aantal keren aan bod in deze commissie. Ik verwijs naar de vergaderingen van 16 juni 2015, 13 oktober 2015, 26 januari 2016 en 23 februari 2016. Ondertussen zijn ook de kasontvangsten tot midden maart 2016 bekend. Ik heb daarover een aantal vragen.

Wat zijn uiteindelijke ESR-ontvangsten uit de gewestbelastingen van 2015? Hoe wijken die af van de voorlopige uitvoeringscijfers van 15 februari 2016? Wat is de verklaring voor de eventuele afwijking? In welke mate wordt er nog een ontvangstenoverdracht van 2015 naar 2016 verwacht?

Volgens de Nationale Bank van België zou de vertraagde inning van de successierechten in 2015 een positief effect gehad hebben op de ontvangsten, met 225 miljoen euro in vergelijking met 2014. Aan de andere kant hebben wij altijd van u en van de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) gehoord dat er gesproken wordt over tegenvallende ontvangsten in 2015. Hoe kunnen die twee gegevens met elkaar worden verzoend?

In uw antwoord op schriftelijke vraag nummer 190 van Peter Van Rompuy met betrekking tot de ontvangsten van 2015 uit erfbelasting wordt gesteld dat het tijdelijk misgelopen bedrag ten gevolge van late betalers wordt geraamd op bijna 115 miljoen euro. Wordt die raming gehandhaafd in het licht van de recente kasontvangsten?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Momenteel wordt uitgegaan van volgende ESR-ontvangsten voor 2015 met betrekking tot registratie- en erfbelastingen. Voor de registratie is de effectieve uitvoering, in duizend euro, 2.499.252. De voorlopige uitvoering is 2.476.556. Voor de erfbelasting is de effectieve uitvoering 1.346.674 en de voorlopige uitvoering 1.347.920. Ook die bedragen zijn in duizend euro.

De afwijkingen voor erf- en registratiebelastingen tussen de effectieve uitvoeringscijfers en de voorlopige uitvoeringscijfers per 15 februari 2016 zijn te wijten aan het feit dat er voor de voorlopige uitvoeringscijfers werd uitgegaan van gegevens tot en met begin februari 2016. Op dat moment konden nog één maand ontvangsten geïnd worden voor erfbelastingen en anderhalve maand voor de registratiebelastingen. Voor erfbelastingen is het uiteindelijke verschil veeleer beperkt, bij registratiebelastingen is het iets groter. Het verschil bij registratiebelastingen is te wijten aan een onvoorziene opstoot van registraties gedurende de eindejaarsperiode, met een hoog aantal vastgoedtransacties.

De Vlaamse Belastingdienst heeft de achterstand met betrekking tot de registratierechten en erfbelastingen volledig weggewerkt binnen de ESR-aanrekenbare periode 2015. Voor de registratiebelastingen, waar er gemiddeld binnen de week na uitsturing van het aanslagbiljet betaald wordt, wordt er dan ook niet meer in een ontvangstenoverdracht voorzien. Voor erfbelastingen is er nog een beperkte ontvangstenoverdracht te wijten aan late betalers. Bij de begrotingsopmaak werd een ontvangstenoverdracht geraamd, omdat er toen werd uitgegaan van een aanrekening op basis van de inkohieringen van januari tot en met december 2015. Daarbij werd uitgegaan van het feit dat VLABEL tegen eind 2015 niet alle akten verwerkt zou krijgen.

Begin november 2015 deelde het INR echter mee dat de aanrekening zou gebeuren op basis van de effectieve kasontvangsten van 2015, met een ESR-correctie van twee maanden voor erfbelastingen en tweeënhalve maanden voor registratiebelastingen. Vooral bij registratiebelastingen heeft die correctieperiode ervoor gezorgd dat VLABEL de nodige tijd had om ingestroomde akten te verwerken en de bijhorende kasontvangsten te realiseren.

Met betrekking tot het door de Nationale Bank van België geraamde positieve effect van 225 miljoen euro in 2015 ten opzichte van 2014, kan ik meegeven dat de Nationale Bank raamt dat de overname van de erfbelastingen een negatief effect heeft gehad op de ontvangsten van 2014 ten belope van 150 miljoen euro. Dat ligt in lijn met het antwoord op schriftelijke vraag 175. Het scenario in het verslag van de Nationale Bank gaat ervan uit dat de vertraging van 2015 partieel wordt ingehaald. Dat zou tot 225 miljoen euro extra inkomsten geleid hebben in 2015 ten opzichte van 2014. Dat is inderdaad een eenmalige meevaller, die zich evenwel niet volledig vertaalt in de realisaties uit de erfbelastingen in 2015. Die liggen namelijk maar 86 miljoen euro hoger dan in 2014.

Daar zijn meerdere oorzaken voor. Er is een andere werkwijze naar aanleiding van de overdracht, waardoor er een breuk is geweest in het inningspatroon van deze gewestbelastingen en de vergelijkbaarheid van de cijfers sowieso wordt bemoeilijkt. Zo wordt er nu gewerkt met inkohieringen die leiden tot vorderingen, waarop vervolgens een betaaltermijn van twee maanden van toepassing is. Ook de andere gewesten kenden in 2014 terugvallende ontvangsten uit erfbelastingen

ten aanzien van 2013. Mogelijk zijn er dus maatschappelijke evoluties gaande, die verder onderzoek vergen om die mogelijke trends in kaart te brengen.

Het antwoord op schriftelijke vraag 190 is gebaseerd op de gegevens die ook gebruikt werden om het voorlopige uitvoeringsresultaat voor de erfbelastingen te berekenen. Zoals zonet aangegeven, wijkt dat niet zo veel af van de uiteindelijke realisatie. Er is dan ook geen reden om de raming uit schriftelijke vraag 190 te herzien. Mogelijk kan een deel van het tijdelijk misgelopen bedrag in 2016 worden ingelopen, maar gelet op de complexiteit die met erfenisdossiers gepaard gaat, zal in 2016 en vooral in de komende jaren geëvalueerd moeten worden tegen welk tempo de kasontvangsten ten aanzien van de kohieren gerealiseerd worden, en dit op basis van een versterkte opvolging van de betaalverrichtingen.

De voorzitter: De heer De Potter heeft het woord.

Jenne De Potter (CD&V): Minister, de cijfers die u hebt geciteerd, zal ik nalezen in het Woordelijk Verslag, want ik heb ze niet allemaal kunnen noteren. Ik heb wel goed begrepen dat VLABEL haar achterstand bijna volledig heeft weggewerkt, en dat er verschillende maatschappelijke trends zijn die u zult moeten opvolgen om uit te zoeken of er geen structurele veranderingen in ontvangsten kunnen worden gerealiseerd. U hebt gezegd dat u dat zult monitoren. Het is belangrijk om de vinger aan de pols te houden en, in voorkomend geval, doortastend te handelen. De cijfers lijken in de lijn te liggen van wat was vooropgesteld. Ik zal ze verder bekijken nadat ik het Woordelijk Verslag heb kunnen raadplegen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos Lantmeeters aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de minnelijke ontbinding van onderhandse verkoopovereenkomsten
– 1688 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Lieve Maes

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, de sector signaleert dat er zich steeds meer problemen voordoen bij de minnelijke ontbinding van onderhandse verkoopovereenkomsten. De regelgeving op dit vlak is door de inwerkingtreding van het decreet van 19 december 2014 grondig gewijzigd, met verregaande consequenties voor kopers en verkopers.

De Vlaamse decreetgever had in 2007 terecht geoordeeld dat er nood was aan een regeling waarbij een onderhandse verkoopovereenkomst zonder al te zware kosten minnelijk kon worden ontbonden. De koper en de verkoper moeten, naast de ondertekende onderhandse verkoopovereenkomst, een document ter registratie aanbieden waarin ze verklaren dat ze deze overeenkomst in onderling akkoord hebben ontbonden. Dit document mag niet ouder zijn dan een jaar na de ondertekening van de onderhandse verkoopovereenkomst. De koper en de verkoper hebben met andere woorden maximaal een jaar de tijd om zich gezamenlijk te bedenken.

Zowel de onderhandse verkoopovereenkomst als het ondertekend akkoord over de minnelijke ontbinding moeten ter registratie worden aangeboden. Idealiter gebeurt dit gelijktijdig. Net in deze situatie speelt het belangrijke verschil tussen de huidige en vroegere situatie. Er is geen probleem indien de onderhandse verkoopovereenkomst en de minnelijke ontbinding gezamenlijk voor het verstrijken

van de termijn van vier maanden – voor de registratie van het compromis – worden aangeboden. In dit geval is tweemaal het vast recht van 10 euro verschuldigd. Deze regeling is onveranderd.

Meestal duurt het echter enige tijd alvorens een akkoord kan worden bereikt tussen de partijen over de minnelijke ontbinding. De termijn van vier maanden voor de tijdige registratie van de onderhandse verkoopovereenkomst wordt daardoor vaak overschreden. De regelgeving voorziet hier ook in door te bepalen dat het document voor de minnelijke ontbinding tot een jaar ouder mag zijn dan de onderhandse verkoopovereenkomst. Voor 1 januari 2015 was het overschrijden van de termijn van vier maanden niet onmiddellijk een probleem: de fiscus aanvaardde dat de te betalen registratierechten gelijk waren aan de gevraagde teruggave, waardoor geen boete was verschuldigd voor laattijdige registratie.

De gunstige regeling voor de ontbinding was tevens mogelijk in geval van gelijktijdige, maar laattijdige registratie van beide documenten. De fiscus eiste op dat ogenblik tweemaal 25 euro. Van de laattijdige registratie werd geen issue gemaakt.

Minister, vandaag is de situatie veranderd. In de Vlaamse Codex Fiscaliteit wordt in een strenge boete voorzien op de laattijdige registratie van het compromis, ten belope van 20 procent van de verschuldigde belasting – 1 procent op de verkoopprijs onder klein beschrijf, 2 procent bij groot beschrijf. Deze boete wordt, in tegenstelling tot vroeger, eveneens opgelegd wanneer het compromis laattijdig samen met de minnelijke ontbinding ter registratie wordt aangeboden. Daarin zit het verschil.

Dit brengt heel wat problemen met zich mee. Allereerst is het resultaat dat het veel minder dan vroeger mogelijk zal zijn om de ontbinding en het compromis samen te registreren, wat natuurlijk niet bijdraagt tot administratieve vereenvoudiging, noch voor VLABEL, noch voor koper, verkoper en eventuele tussenpersonen.

Bovendien zal de koper nu het verkooprecht integraal moeten betalen, na registratie van de onderhandse verkoopovereenkomst, ook wanneer hij al weet dat de koop slechts luttele weken later minnelijk zal worden ontbonden. De koper kan dan wel later gebruik maken van de teruggaveregeling. VLABEL zal het te veel betaalde bedrag terugbetalen bij de registratie van de minnelijke ontbinding. De boete wordt niet terugbetaald.

Rond de wijziging inzake minnelijke ontbinding werd vrijwel niet gecommuniceerd. Dit heeft als consequentie dat heel wat kopers en verkopers zich niet bewust waren van het belang van een tijdige registratie van het compromis en nu met omvangrijke boetes worden geconfronteerd.

De oorspronkelijke finaliteit van de invoering van de specifieke regeling voor minnelijke ontbindingen in 2007 was om te vermijden dat veel compromissen door de partijen zonder veel ruchtbaarheid werden gescheurd, waarbij ze hoopten dat de fiscus hiervan in het ongewisse zou blijven. De decreetgever oordeelde terecht dat deze situatie weinig wenselijk was. Als gevolg van het bovenstaande riskeert men evenwel terug te keren naar een situatie waarbij de partijen compromissen zelf zullen verscheuren, zonder dit te melden. Dit moet absoluut worden vermeden.

Minister, bent u op de hoogte van de huidige problematiek? Gaat u akkoord met de gewijzigde toepassing? Hoe evalueert u deze nieuwe wijziging? Bent u bereid om middels een omzendbrief de oude situatie van voor 1 januari 2015 te herstellen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Zoals door u terecht is aangegeven, is de fiscale regeling die in 2007 in het Vlaamse Gewest werd ingevoerd voor minnelijke ontbindingen van verkoopovereenkomsten, een belangrijke klantvriendelijke administratieve vereenvoudiging. Het gebeurt immers vaak dat de koper na het ondertekenen van een koopovereenkomst toch onder deze overeenkomst uit wil komen, bijvoorbeeld omdat hij geen lening kan bekomen of door familiale of sociale omstandigheden. Het zou ook kunnen dat de koper weliswaar zelf het compromis heeft ondertekend maar eigenlijk het goed wou verwerven voor zoon of dochter, of op naam van zijn echtgenote en zichzelf, of voor een vennootschap.

Toch is het niet mogelijk de authentieke akte te laten verlijden op naam van een andere koper, althans niet zonder zware fiscale gevolgen. De notaris kan immers niet afwijken van de bepalingen van de onderhandse verkoopovereenkomst. Indien de akte uiteindelijk wordt verleden op naam van een andere koper, is er sprake van een wederverkoop, die het registratierecht een tweede keer verschuldigd maakt. En ook wanneer er nooit een authentieke akte wordt verleden omdat de verkoop door partijen minnelijk werd ontbonden, is er sprake van een wederverkoop die ook weer het registratierecht verschuldigd maakt.

We mogen immers niet vergeten dat een koopovereenkomst tot stand komt zodra er tussen partijen een akkoord is – zelfs mondeling – over het goed en over de prijs. Zodra er een geldige onderhandse overeenkomst is gesloten en ondertekend, ontstaat de registratieverplichting, en is het verkooprecht verschuldigd, ook indien er nog geen notariële akte werd verleden. Het verlijden van de notariële akte is enkel nodig om de koop tegenover derden tegenstelbaar te maken via een overschrijving op het hypotheekkantoor. Het verscheuren van het compromis is niet de juiste oplossing.

De regeling uit 2007 biedt de kandidaat-kopers en -verkopers een rechtszekere en fiscaal vriendelijke oplossing. Het werd mogelijk voor een verkoper en koper om, middels de betaling van een laag vast bedrag, de tussen hen bestaande koopovereenkomst ongedaan te maken.

Wanneer het compromis tijdig, dus binnen de vier maanden, wordt geregistreerd en gelijktijdig ook de overeenkomst tot ontbinding of vernietiging ter registratie wordt aangeboden, dan worden elk van beide overeenkomsten onderworpen aan het tarief van 10 euro, of in totaal 20 euro. Wanneer eerst het compromis ter registratie wordt aangeboden, nadien gevolgd door de overeenkomst tot minnelijke ontbinding of vernietiging, wordt het gewone evenredige verkooprecht geheven op de verkoopovereenkomst. De overeenkomst tot minnelijke ontbinding of vernietiging wordt geregistreerd voor 10 euro. Vervolgens is een ontheffing van het evenredige verkooprecht, geheven op het compromis mogelijk, indien het compromis voldoet aan alle door de Vlaamse Codex Fiscaliteit beschreven voorwaarden. Zo mag de overdracht niet bij authentieke akte zijn vastgesteld, en de ontbinding of vernietiging dient te dateren van binnen het jaar na de datum van het compromis.

Wanneer nu het compromis laattijdig ter registratie wordt aangeboden, is in principe de decretaal voorziene belastingverhoging van 20 procent verschuldigd wegens de laattijdige registratie. Die 20 procent wordt berekend op het verschuldigde verkooprecht. De FOD Financiën legde echter geen boete voor laattijdige registratie op in geval van laattijdige, maar gelijktijdige aanbieding van beide overeenkomsten. Het lijkt mij correct dat ook VLABEL deze werkwijze voortaan volgt. Het is bij gelijktijdige aanbieding immers duidelijk dat het verkooprecht op de ontbonden overeenkomst niet meer eisbaar is, en bijgevolg is ook de belastingverhoging die berekend wordt op het verkooprecht, gelijk aan nul euro.

Wanneer daarentegen eerst en afzonderlijk het compromis – laattijdig – ter registratie wordt aangeboden, dan moet het evenredige verkooprecht èn de daarop

berekende belastingverhoging voor laattijdige registratie wel worden betaald. De Vlaamse Codex Fiscaliteit legt dit immers op. Voor het geheven verkooprecht kan, na de registratie van de minnelijke ontbinding, een ontheffing en teruggave worden verleend, de belastingverhoging wegens laattijdige registratie blijft verschuldigd.

Dat was ook bij de FOD Financiën het geval. Er is immers geen decretale bepaling die in een dergelijke situatie de ontheffing of terugbetaling van de belastingverhoging wegens laattijdige registratie toelaat. Er is dus nu geen enkele verstrenging in de werkwijze van VLABEL, vergeleken met de werkwijze van de FOD Financiën. Integendeel, de praktijk is nu nog soepeler, want zelfs bij niet-gelijktijdige aanbieding ter registratie, maar waarbij de Vlaamse Belastingdienst de ontbonden en de ontbindende overeenkomst met elkaar in verband kan brengen, kan een onmiddellijke compensatie worden toegepast waardoor het kooprecht niet verschuldigd is.

Zoals u weet, staat de FOD Financiën vandaag nog steeds in voor het verlenen van de registratieformaliteit, de FOD zendt de akten in pdf-formaat door aan de Vlaamse Belastingdienst. Sedert enkele maanden beschikt de Vlaamse Belastingdienst over de technische mogelijkheden om de onmiddellijke link tussen beide documenten te leggen en de compensatie toe te passen. Zelfs indien toch een aanslagbiljet voor het verkooprecht op de inmiddels ontbonden overeenkomst werd verstuurd, kan de belastingplichtige een bezwaar tegen deze aanslag indienen, gebaseerd op de ontbindende overeenkomst. In dat geval zal het evenredig verkooprecht evenmin moeten worden betaald. Ik denk dat we hiermee de geest en het opzet van de decretale regeling uit 2007 volledig respecteren. Bovendien zetten we hiermee zelfs verdere stappen in het streven naar een verdere en doorgedreven administratieve vereenvoudiging.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, ik kan niet anders dan gelukkig zijn met uw antwoord wanneer ik hoor dat er teruggekeerd wordt naar de vroegere situatie. Dat zorgt voor rechtszekerheid en kan ook meer rechtvaardigheid tot stand brengen. Ik ben blij dat u verder het pad van het voortschrijdend inzicht bewandelt en dat u soepel omgaat met onverwachte en ongewilde andere toepassingen vanwege de Vlaamse Belastingdienst.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos Lantmeeters aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de inning van gewestbelastingen door de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL)
– 1766 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Lieve Maes

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): In de Tijd van 19 maart liet de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) weten dat ze in de weken daarvoor 1300 brieven verstuurden om bijkomende registratiebelastingen te vorderen. Hiermee werd een aanvang gemaakt om controles uit te voeren op de dossiers die overgenomen werden van de federale diensten.

Naar aanleiding van het monitoringsrapport dat David Van Herreweghe in de vergadering van de commissie Algemeen Beleid en Financiën van 26 januari 2016 heeft voorgesteld, had ik erop aangedrongen om zo snel mogelijk werk te maken

van het controlemechanisme op de inning van gewestbelastingen. Een gebrekkige controle heeft immers een negatief effect op de Vlaamse ontvangsten en is ook niet correct ten opzichte van de burgers die spontaan de regels voor de toegestane kortingen volgen.

Zeker met zicht op de bespreking van de begrotingsaanpassing is het belangrijk om een zo nauwkeurig mogelijk zicht te verwerven op de te verwachten evolutie van de gewestelijke ontvangsten. De inschatting van de effectiviteit van de controles is daar mee een onderdeel van.

Minister, hoe situeert u de door VLABEL vermelde 1300 brieven in vergelijking met het geheel van de noodzakelijke controle-inspanningen op de registratiebelastingen? Kunt u duiden welke verdere inspanningen daar zullen gebeuren, wat de timing is en de geschatte extra ontvangsten?

Het artikel gaat helemaal niet in op de erfbelastingen. Toch liggen de ontvangsten daar in dezelfde orde van grootte en zijn er evenzeer problemen opgedoken na de overname. Kunt u duiden welke verdere inspanningen daar zullen gebeuren, wat de timing is en de geschatte extra ontvangsten?

In diezelfde commissievergadering gaf u aan op termijn te zullen beschikken over veel meer controlemechanismes. Kunt u dit toelichten? Welke verbeteringen wensen ze nog aan het proces aan te brengen? Welke timing is voorzien voor de stappen?

Welke pistes ter verbetering van de inning van de gewestbelastingen liggen nog op tafel naast de hoger vermelde registratie en erfbelastingen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Enkele verminderingen van het verkooprecht leggen de verkrijger na de verkoop verplichtingen op. Zo kan het voordeel van het klein beschrijf enkel behouden blijven indien de verkrijger zich binnen de drie jaar na de aankoop in het bevolkingsregister laat inschrijven op het adres van het gekochte goed en indien hij die inschrijving vervolgens ten minste drie jaar zonder onderbreking behoudt. VLABEL dient een aanvullende aanslag te vestigen indien blijkt dat de koper zijn verplichtingen niet is nagekomen.

VLABEL heeft onlangs aanslagbiljetten verstuurd voor aanvullende verkooprechten op aankopen verricht in 2006. Dit heeft zo lang op zich laten wachten door de opeenvolging van de twee vermelde termijnen van telkens drie jaar. Bij een klein beschrijf is een volledige controle van alle dossiers pas zes jaar na aankoop mogelijk. Deze controles worden uitgevoerd door experten of zogenaamde schatters van de dienst waarderingen. Aangezien de controles recent opgestart zijn, zoals gepland en meegedeeld in mijn antwoord op de schriftelijke vraag 183, kan ik nog niets zeggen over de ontvangsten. Dat zou voorbarig zijn.

Ook voor de erfbelasting is VLABEL gestart met controles op de ingediende aangiften. Zo wordt onder meer nagegaan of er geen roerende of onroerende goederen worden verzuimd. De aangegeven devolutie van de nalatenschap wordt nagekeken en ook de aangegeven venale waarden worden geverifieerd. Uiteraard zal gevraagd worden om mogelijke onjuistheden recht te zetten.

Gelet op de betaaltermijn van twee maanden vanaf de verzending van het aanslagbiljet worden de eerste ontvangsten voortvloeiend uit deze controles ten vroegste in de tweede helft van 2016 verwacht. VLABEL streeft ernaar om deze controles sneller af te handelen. Het streefdoel is om de controle af te werken binnen een termijn van tien maanden na het overlijden. Het is momenteel nog te vroeg voor een prognose over de bijkomende ontvangsten die uit die controles zouden kunnen voortvloeien.

U vraagt ook naar controlemechanismen. Voor het nazicht van de gunstregimes in de registratiebelasting zal een koppeling met de adresgegevens uit het rijksregister worden gelegd. Zodra wordt vastgesteld dat de voorwaarden in individuele dossiers niet gerespecteerd zijn, zal onmiddellijk worden overgegaan tot vordering van de aanvullende rechten. Zoals reeds toegelicht, zal dus niet meer met jaarlijkse lijsten worden gewerkt.

Voor de controles in de erfbelasting beschikt VLABEL binnenkort over een aantal extra mogelijkheden, zoals informatie over de huwelijkscontracten, testamenten, giften tussen echtgenoten en roerende bezittingen. Met de FOD Financiën en met het notariaat wordt bovendien samengewerkt om onder meer attesten en akten over erfopvolging uit te wisselen.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Sta me toe te zeggen dat ik iets minder gelukkig ben met dit antwoord dan met het antwoord op de vorige vraag, omdat ik op dit ogenblik geen zicht heb op de omvang. Ik herinner me dat, toen ik tijdens de commissievergadering van januari 2016 de vraag stelde hoe het stond met de controles, David Van Herreweghe zei dat ze daarmee zouden beginnen, maar dat ze er nog geen werk van hadden gemaakt. Toen heb ik gevraagd hoe dat kwam, maar ik heb eigenlijk geen antwoord meer gekregen op mijn vraag.

Uiteindelijk is mijn vraag nu hoe ver we staan. Ik begrijp uit uw antwoord inderdaad dat er op dit ogenblijk controles plaatsvinden, maar ik zie het aantal niet. Hoeveel mensen zijn daar nu mee bezig? Zijn er brieven verstuurd? Ik verneem uit De Tijd immers dat 1300 brieven over registratiebelastingen gaan. Ik zie of hoor geen aantallen over de erfbelastingen. U zegt ook dat VLABEL binnenkort over extra mogelijkheden zal beschikken. Wanneer is binnenkort? Hoe moet ik dat zien?

Met andere woorden, uw antwoord is juist, maar is wat mij betreft nog wat flou. Kunt u daar ietwat duidelijker in zijn? Kunt u zeggen hoever we staan, hoeveel brieven er zijn verstuurd, hoeveel controles er zijn gebeurd? Of is er een achterstand in de controles? Ik zou daar graag wat duidelijkheid over hebben, want met dit antwoord ben ik op dit ogenblik niet zo heel veel.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik wil er nog aan toevoegen dat het gaat om gewone, routinematige en administratieve controles. Het is dus niet de bedoeling dat daar doelstellingen of aantallen op worden gezet, maar het is eigenlijk wat behoort tot een normale, routinematige, logische controle die een Vlaamse belastingdienst moet doen.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Ik vraag inderdaad niet dat de doelen op voorhand bekend worden gemaakt. Ik begrijp dat men niet op voorhand gaat zeggen dat men nu een keer controles gaat uitvoeren met het doel om een bepaald bedrag te innen. Ik wou gewoon weten wat de stand van zaken is. Het is niet de bedoeling te weten wat het doel is, maar wel hoe ver we staan. Ik denk dat we daar binnenkort wel wat meer duidelijkheid over gaan krijgen. Mijn bedoeling is niet om u aan te zetten om doelen voor ogen te stellen, maar wel om controles uit te oefenen zodat die bedragen wel vanzelf komen.

Het mag geen heksenjacht zijn. Het mag zeker niet de bedoeling zijn om een bepaald bedrag voorop te stellen, maar er moeten wel controles komen, want dat is in het voordeel van iedereen die hier in dit land belastingen betaalt en iedereen

die correct zijn aangifte heeft ingediend. Ik zou u dus willen vragen om daar zo spoedig mogelijk wat meer duidelijkheid in te verschaffen. Ik begrijp dat ik dat vandaag niet ga krijgen. Ik leg me daar ook bij neer, maar niet voor altijd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de aanbestedingsprocedure, de tolstructuur en de financiering van Oosterweel
– 1787 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Vorige week hebben we weer een hoogdag meegemaakt in het Oosterweeldossier – of moet ik zeggen de Oosterweel-communicatie, want soms is het onduidelijk hoeveel realiteit er achter de communicatie zit. De politieke stuurgroep Oosterweel is bij elkaar gekomen en heeft daarna heel wat beslissingen de wereld in gecommuniceerd. Sommige van die beslissingen waren me niet helemaal duidelijk. Vandaar vraag ik in deze commissie graag enige opheldering.

Het eerste element heeft te maken met een door u veelgebruikt argument dat door de opsplitsing van Oosterweel in vijf deelprojecten, we de totale kostprijs zullen drukken. Uw stelling is de volgende: door het feit dat het behapbaardere projecten worden, zullen we meer concurrentie krijgen, er zullen meer bouwgroepen geïnteresseerd zijn en ze zullen tegen elkaar gaan bieden om dat project binnen te halen. Daarmee heeft mijn eerste vraag te maken, want als we gaan kijken naar de selectieleidraad en dus de gunning die men vanuit Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) de wereld heeft ingestuurd, blijkt dat men daar de lat zeer hoog legt voor mogelijke kandidaten die in dit geval het eerste deelproject op Linkeroever willen bouwen. Ik heb u daarover schriftelijk wat technische gegevens bezorgd. De referenties die de bouwgroep moet voorleggen, liggen bijzonder hoog, waardoor men de facto terug tot een zeer kleine club van grote bouwbedrijven zal komen en die concurrentie en dus de veronderstelde winst voor de Vlaamse kas zou misschien wel eens achterwege kunnen blijven. Vandaar mijn vraag: waarom ligt die lat zo hoog?

Mijn twee andere vragen zijn al vaker gesteld, maar ik stel ze nu toch opnieuw omdat u er opnieuw over hebt gecommuniceerd, omdat u zogezegd opnieuw een beslissing hebt genomen. De eerste gaat over waar dat geld nu precies zit. U hebt gezegd dat het 3,25 miljard euro zal kosten, zonder overkapping – daarvoor heeft u nog geen geld. Dat zal vanuit de Vlaamse begroting komen. U zult dat aan BAM ter beschikking stellen. U hebt daarstraks in antwoord op een vraag van de heer Schiltz gezegd dat dat op zich positief is, omdat u aan goede voorwaarden kunt lenen, enzovoort. Maar u moet het natuurlijk nog altijd lenen.

Die 3,25 miljard euro staat op dit moment niet op de meerjarenraming. Dus is de vraag, die al herhaaldelijk is gesteld, nog altijd: op welke manier gaat u die 3,25 miljard euro op de meerjarenraming krijgen? Eigenlijk zijn er drie mogelijkheden: ofwel vraagt u aan Europa – en u zegt dat u dat zult doen – dat u dat geld niet zal moeten meerekenen in de schuldgraad, maar daarvan heeft het Rekenhof al verschillende keren gezegd dat dit eigenlijk niet kan voor het Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen (ESR). Een tweede mogelijkheid is dat u met de andere entiteiten gaat spreken om te zeggen dat u de totale schuld van de entiteit België niet wilt vergroten, dus dat er misschien een andere entiteit, zijnde de federale, de Waalse of de Brusselse Regering uitgaven zouden

schrappen. Het is weinig waarschijnlijk dat ze daar ja op zullen antwoorden. De derde mogelijkheid is dat u zelf in uw begroting schrapt. Die 3,25 miljard euro moet niet in één jaar worden gevonden, dus dat zou neerkomen op pakweg 600 miljoen euro per jaar. Nu, geen van die drie mogelijkheden lijken me evident, integendeel. Dus blijft de vraag, hoewel u opnieuw in de media hebt gezegd dat we vanuit Vlaanderen dat geld wel zullen voorzien voor BAM: hoe gaat u dat doen?

Mijn laatste vraag gaat over de tolstructuur, omdat u ook altijd – en terecht – gezegd hebt dat het een project is dat zichzelf terugbetaalt. We moeten dat geld dus wel voorschieten, maar het komt achteraf terug binnen. Ik heb op een gegeven moment gevraagd hoe het zit met het businessplan dat ermee gepaard gaat. Er werd toen verwezen naar een discreet document dat ik dan discreet mocht gaan inkijken en waarover ik verder niets mag zeggen.

Een belangrijk aspect bij die tolstructuur is toch de Kennedytunnel en de vraag of, zoals vroeger beslist werd door de Vlaamse Regering, nog altijd als uitgangspunt geldt of er een vrachtwagenverbod blijft in de Kennedytunnel en of er sowieso geen tolheffing zal plaatsvinden. Dat is natuurlijk belangrijk op financieel vlak, want het heeft te maken met de vraag wie zal betalen, en wanneer en op welke plaats betaald zal worden zodat er inkomsten zijn om die Oosterweel te kunnen betalen. Het heeft natuurlijk ook mobiliteitseffecten. Door de tolstructuur zullen er niet alleen meer of minder financiële inkomsten zijn, maar zullen ook de verkeersstromen op een andere manier begeleid worden. Is er al zicht op die tolstructuur en dus de inkomsten? Welke inkomsten worden verwacht? Hoe zult u die 3,25 miljard euro die u nu nog eens beloofd hebt, realiseren in uw meerjarenraming?

Legt u de lat niet te hoog voor bouwgroepen om mee te dingen naar die deelprojecten, waardoor u de financiële winst die u had vooropgesteld toch weer uit uw handen laat glippen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Daarover zal nog een debat gevoerd worden in de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken. Dat is ook zo afgesproken met de diensten van collega Peumans. Ik zal me dus beperken tot de wijze waarop de financiering van Oosterweel verloopt.

Wat de rechtstreekse financiering van de NV BAM betreft, verwijs ik naar de vraag van collega Schiltz van daarnet. Ik heb daarop geantwoord dat de ruling die we hebben gekregen voor de herfinanciering van de DBFM Scholen van Morgen op aanvraag ook kan worden uitgebreid tot obligaties die worden uitgegeven door de NV BAM. Door de ruling dient geen roerende voorheffing te worden betaald op de door de Vlaamse overheid ontvangen rentebetalingen en kan toch gebruik gemaakt worden van de gunstige financiële positie van de Vlaamse overheid. Wij hebben een bijzonder goede rating, waardoor we tegen bijzonder concurrentiële tarieven kunnen lenen, wat zich momenteel dus weerspiegelt in onze rating- en rentetarieven.

In het kader van de financiering van het Oosterweelproject zijn er de jongste maanden verschillende contacten geweest tussen de Administratie Financiën en Begroting en BAM om een kaderovereenkomst uit te werken. Hierbij zal BAM obligaties uitgeven via het X/N-stelsel waarop de Vlaamse overheid als enige zal intekenen. Op deze manier zal de interne financiering tussen BAM en de Vlaamse overheid verlopen.

In deze kaderovereenkomst zullen afspraken worden gemaakt rond het maximale bedrag dat BAM kan ontlenen, dus 3,5 miljard euro, de wijze waarop de opnames door BAM kunnen plaatsvinden, de referentierentevoet die gebruikt zal worden

voor het bepalen van de rentevoet, de maximale looptijd voor de ontlening door BAM, de wijze van terugbetaling door BAM, kortom allemaal voorwaarden die in bancaire financieringen of kaderovereenkomsten rond financieringen ook voorkomen.

Het maximale bedrag is 3,5 miljard euro en houdt rekening met de totale uitgaven van 3363,4 miljoen euro vermeerderd met operationele kosten, indexaanpassing en financieringskosten gedurende de bouwperiode, en verminderd met de beschikbare cash bij BAM en de retributies van de Liefkenshoektunnel.

Sowieso sluit een rechtstreekse financiering door de Vlaamse overheid niet uit dat ook een EIB-financiering kan worden gekregen, al dan niet onder het EFSI-label. We zullen uiteraard ook contact opnemen met de Europese Investeringsbank omdat ze zelf een paar maanden geleden al heeft aangegeven dat dit een bijzonder sterk investeringsproject is, dat het bovendien het derde grootste investeringsproject in Europa is op het vlak van weginfrastructuur, met 3,5 miljard euro.

Als u zegt dat ik dat bedrag zal wegsnijden uit de begroting, pleit u misschien voor een investerings-lockdown op alle andere projecten in Vlaanderen. Misschien pleit u ervoor dat er geen Noord-Zuidverbinding zou zijn, misschien pleit u voor het stopzetten van alle mogelijke andere investeringen. *(Opmerkingen van Wouter Vanbesien)*

Misschien pleit u er dan tegelijkertijd ook voor dat er geen overkapping van de Antwerpse ring komt, want budgetten die gevonden moeten worden voor een derde Scheldekruising, zullen ooit ook gevonden moeten worden voor een overkapping. Ik denk dat we het in het parlement breed kunnen eens zijn dat er ooit een overkapping moet komen, dat er ook budgetten voor gevonden moeten worden. Daarom wil ik u waarschuwen: als u zegt dat dit compleet onaanvaardbaar is, zegt u tegelijkertijd dat er ook nooit geld gevonden zal worden voor een overkapping, en daar pas ik voor.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Ik denk dat het ongeveer de zestiende keer is dat u dat argument gebruikt, en het is voor de zestiende keer uiteraard niet valabel. Het gaat er helemaal niet om dat ik geen geld wil. Ik wil wel geld, ik vraag alleen aan u, als bevoegd minister, waar u dat geld zult halen. U antwoordt daar niet op. U zegt dat BAM obligaties zal uitschrijven en dat Vlaanderen die zal opnemen. U zegt ook dat de Europese Investeringsbank alvast geïnteresseerd is. Vorige week waren hier mensen van de Europese Investeringsbank naar aanleiding van het plan-Juncker. Ik heb hun gevraagd: hoe zit het eigenlijk met uw enthousiasme om Oosterweel te financieren? Onze minister van Begroting zegt immers telkens dat u zeer enthousiast bent om dat geld op de tafel te leggen. Die mensen hebben daar drie dingen op gezegd. Ten eerste, er was een dossier in 2009, maar dat is verlopen. Ten tweede, het dossier komt alvast niet in aanmerking voor het plan-Juncker of het fonds-Juncker, het EFSI dus. Ten derde, als het over gewone financiering gaat op de begroting, is het veel beter naar de commerciële banken te gaan dan naar hen.

De Europese Investeringsbank heeft hier, in het Vlaams Parlement zelf, de handen volledig afgetrokken van dat dossier en heeft gezegd dat het beter is een beroep te doen op de commerciële markt.

Ik vind dat er zeker wel geld gevonden moet worden voor de overkapping, want daarnaar bent u nog niet op zoek. Ik vraag alleen hoe u dat zult doen. Op welke manier zult u dat geld – ik bedoel niet de juridische constructie – in uw begroting opnemen? Maar u antwoordt daar niet op.

Voor het overige heb ik er geen probleem mee om mij tot minister Weyts te wenden met mijn andere vragen, zeker wat de selectiecriteria voor de bouwgroepen betreft. Ik ben er echter wel van overtuigd dat het een financiële consequentie heeft, zeker omdat u zelf dat argument altijd gebruikt.

Wat de tolstructuur en de inkomsten betreft, vind ik het wel bizar. We hebben dat debat hier immers al geregeld gevoerd, ook met u. Het heeft ook een impact op het dossier en op de financiën en de inkomsten die dat project in een tweede fase zal genereren.

Ik begrijp u niet zo goed, ook niet waarom het bijvoorbeeld niet afgestemd had kunnen worden, want er zijn inderdaad ook mobiliteitsaspecten aan verbonden, en dat u hier met een gecoördineerd antwoord zou komen. Ik neem aan dat minister Weyts het gecoördineerde antwoord met u zal bespreken. Ik begrijp niet zo goed dat u zichzelf plots niet bevoegd verklaart wat de inkomsten en het tolsysteem betreft.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Ik wil hier toch even op reageren. Mijnheer Vanbesien, met alle respect voor u, u zegt eerst zelf dat we dat argument al zestien keer hebben gehoord, maar u hebt al veel meer dan zestien keer het antwoord gekregen op uw vraag, en toch blijft u ze herhalen.

Wouter Vanbesien (Groen): Kunt u dat antwoord herhalen?

Matthias Diependaele (N-VA): Ik zal u zelfs een antwoord geven.

Ik heb gemerkt dat u het verkeerd begrepen hebt. U vraagt op een bepaald ogenblik waar we die 3,25 miljard euro zullen halen. Er zijn drie mogelijkheden. We zullen er zelf voor besparen, samen met de andere regio's. Dat lijkt ons niet echt plausibel, maar het is theoretisch een mogelijkheid. U zei als eerste dat we het niet zullen meerekenen op onze schuldgraad. Neen, dat is helemaal niet de bedoeling, dat kan ook helemaal niet. Niemand heeft ooit gezegd dat we het niet zullen meerekenen in onze schuldgraad. We zullen het niet laten meerekenen in onze begroting, in die zin dat we Europa zullen vragen bij de beoordeling van onze begroting niet te kijken naar dat bedrag van ongeveer 500 à 600 miljoen euro per jaar gedurende enkele jaren. Dat heeft echter niets te maken met onze schuldgraad. Niemand heeft ooit gezegd dat we dat geld niet zullen moeten betalen. De redenering is alleen dat we het zullen uitgeven, dat we Europa zullen vragen er geen rekening mee te houden bij de beoordeling van onze begroting, maar we zullen het natuurlijk wel moeten betalen, het zal dus wel meetellen in onze schuldgraad. Blijkbaar verstaat u dat ergens niet. Ik begrijp niet wat daar zo moeilijk aan is.

De redenering is voor mij, nochtans iemand die zeer veel belang hecht aan gezonde overheidsfinanciën, zeer gezond. Ik ben er heilig van overtuigd dat de sluiting van die Scheldekruising economisch een meerwaarde zal betekenen, dat we daar meerwaarde uit zullen halen als economie, dat we ons bnp daarmee zullen opkrikken. Minder stilstaan betekent meer economische groei. Ik geloof dat we de kost van die Oosterweel gaan terugverdienen. Daarom vind ik het ook te verantwoorden om dat geld niet mee te nemen in de begroting, om daar schulden voor te maken, en ervoor te zorgen dat we dat op iets langere termijn terugbetaald en teruggefinancierd krijgen. Dat is in mijn ogen een perfect logisch economisch argument.

Ik stel alleen maar vast dat het ergens bij u strop zit, maar het antwoord lijkt mij zeer eenvoudig en helder te zijn.

Jos Lantmeeters (N-VA): Ik hoorde collega Vanbesien zeggen dat de Europese Investeringsbank haar handen heeft teruggetrokken. Dan hebt u iets heel anders

gehoord dan ik op de gemengde commissievergadering Economie en Buitenlands Beleid van vorige week. De vertegenwoordiger van de Europese Investeringsbank heeft toen heel duidelijk gezegd dat de Europese Investeringsbank wél geïnteresseerd is om het project te financieren. Hij heeft er wel duidelijk bij gezegd dat de EFSI-middelen (Europees Fonds voor Strategische Investeringen) niet onmiddellijk bestemd zijn voor overheidsinvesteringen.

Hij heeft duidelijk gezegd dat ze geïnteresseerd zijn in het project, maar dat het ervan afhangt in welke structuur het wordt aangeboden. Ze staan open voor het project, want ze vinden het project op zich waardevol en willen wel meewerken. Hij heeft dat duidelijk te kennen gegeven. We zullen het verslag erop naslaan, maar het was een heel duidelijk standpunt van de Europese Investeringsbank dat zij wél willen meewerken. Dat heb ik duidelijk vernomen, en ook iedereen die in de commissie aanwezig was, want we hebben daar heel weinig discussie over gehad.

Minister Annemie Turtelboom: Mijnheer Vanbesien, je hebt twee manieren om aan oppositie te doen. Je zou kunnen zeggen dat de 10 à 70 miljoen euro per jaar die we uitsparen door een lagere rentevoet bij de financiering van de derde Scheldekruising, opportuniteiten geeft om ook andere grote investeringsprojecten in Antwerpen rond te maken. Ik weet dat u pertinent weigert om die uitgestoken hand aan te nemen. U hebt liever dat ik duur financier en ineens ook toekomstige projecten mee in de vuilbak gooi.

U doet ook een selectieve lezing van de Europese Investeringsbank, die op 13 november 2015, iets meer dan vijf maanden geleden, zei: we wachten in spanning de plannen voor Oosterweel af, we zitten mee aan tafel als financierder, maar we wachten de concrete plannen af. Als u daaruit interpreteert dat ze niet meer geïnteresseerd zijn en niet meer willen meedoen, dan is dat een zeer selectieve lezing van de feiten.

Mijn taak als minister is ervoor zorgen dat als er financieringen moeten gebeuren, ze op een zo goedkoop mogelijke manier gebeuren, en op een manier dat er ook budgettaire marge vrij blijft voor andere projecten en andere investeringen die moeten gebeuren. Als u zegt dat het niet is meegenomen in de meerjarenraming en het schuldtraject, stel ik voor dat u een aantal documenten die hier in de commissie zijn voorgelegd, onder andere de meerjarenraming, nog eens bijzonder goed bekijkt en leest. Daar staat een lijst in met de totale bouwkost, de rente met betrekking tot de bouwkost van Oosterweel, en de bouwkost van Oosterweel. Dat is de laatste meerjarenraming die ingediend is. Dat komt wel degelijk in de tabellen aan bod. Het zit zelfs in de meerjarenraming. Bekijk het gewoon.

Ik begrijp dat u constant en systematisch het inhoudelijke en uw eigen overtuiging mengt met het financieringsverhaal. En u mag dat doen, ik heb daar op zich geen enkel probleem mee, maar als u dat zegt, gooi dan ook ineens de overkapping en de financiering daarvoor in de vuilbak. Maar ook daar zal ik er alles voor doen om een goedkope financiering te vinden om dat te kunnen realiseren.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Minister, uw citaat is van november 2015, mijn citaat is van april 2016, vorige week in dit parlement. Wat is er toen gezegd door de Europese Investeringsbank? Eén: EFSI is uitgesloten. Twee: we hadden een dossier van 2009, waarin we bereid waren te investeren, maar dat is verlopen. Drie: als het over financiering gaat – niet in het fonds-Juncker, maar gewoon door de Europese Investeringsbank – dan mogen ze daarmee komen, maar in deze tijden zou het veel interessanter zijn om daarmee naar de commerciële banken te gaan. Dat hebben ze hier gezegd. We zullen daar inderdaad dan maar het verslag voor afwachten, mocht dat hier tegengesproken worden door anderen.

In de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van de veronderstelling dat Europa akkoord gaat met het feit dat dat niet in de begroting wordt opgenomen. Dat is de doelstelling van deze regering. Dat is ook wat in de veronderstelling van die meerjarenbegroting ligt. Alleen zegt het Rekenhof – en het is niet dat ik dat graag heb, want ik zou ook graag veel geld hebben om te investeren in Antwerpen, om betere projecten te doen dan wat u van plan bent – dat Europa daar helemaal niet mee akkoord gaat en daar ook niet akkoord mee zal gaan. Ik mag er in mijn rol van opposant toch op wijzen dat u daar met een probleem zit? Wij zitten daar allemaal met een probleem. U gaat hier uit van een veronderstelling, waarvan het Rekenhof zegt dat ze niet klopt.

Tot slot zal ik nog eens mijn vraag herhalen. De heer Diependaele heeft terecht gezegd dat het goed is dat er geïnvesteerd wordt, omdat er een return zal zijn. Er zullen inkomsten zijn, maar laat ons daar nu ook eens een zicht op krijgen. Hoe zullen die inkomsten eruit zien? Welk tolsysteem en welke tarieven zullen gehanteerd worden?

Minister Annemie Turtelboom: Collega Vanbesien, als je al geen case kunt maken – ik redeneer in uw redenering – voor een economisch project als een derde Scheldeverdieping, welk dossier ga je dan maken ten opzichte van Europa voor een overkapping van een ring? Want dat is wat u systematisch ontwijkt en wat ik u echt kwalijk neem. Voer het gevecht met open vizier. Zeg gewoon dat u het niet eens bent met een derde Scheldekruising. Als we het hier in de commissie Financiën en Begroting over de financiering hebben, dan zeg ik u: hier hebben we een dossier waar de Europese Investeringsbank in geïnteresseerd is, een dossier waarvan de maatschappelijke kosten-batenanalyse zegt dat elke dag dat je het niet realiseert, je 1 miljoen euro economische kost verliest. Zeg mij dan hoe u de financiering van de overkapping rond zult krijgen. *(Opmerkingen van Wouter Vanbesien)*

Jos Lantmeeters (N-VA): Mijnheer Vanbesien, u hebt mij dingen in de mond gelegd die ik niet gezegd heb. Ik heb op geen enkel ogenblik gezegd dat de Europese Investeringsbank heeft gezegd dat de EFSI-middelen uitgesloten zijn. Ik heb gezegd dat er wel mogelijkheden zijn, dat ze niet per definitie onmiddellijk voor overheidsinvesteringen bestemd zijn, maar dat ze wel gebruikt kunnen worden, afhankelijk van de constructie. Ze hebben gezegd dat ze open staan voor elk gesprek en dat ze zelfs enthousiast zijn. Ik wil aan de secretaris vragen dat er een link wordt gemaakt met dat verslag, zodat daar duidelijkheid over kan bestaan. Ik heb niet graag dat er mij woorden in de mond worden gelegd die ik niet gezegd heb.

Wouter Vanbesien (Groen): Dat was ook mijn bedoeling niet. De passage waar u naar verwijst, heb ik begrepen als: de Europese Investeringsbank zei dat als het geen zuivere overheidsinvestering meer is – lees: als het opnieuw een pps wordt – dan is het financierbaar via EFSI. Ik heb begrepen dat de argumentatie hier …

Minister Annemie Turtelboom: Als het een pps is, pleit u ervoor om in plaats van gebruik te maken van de lage intrestvoeten van de overheid, veel meer te geven. I rest my case.

Wouter Vanbesien (Groen): Minister, ik heb gezegd dat de Europese Investeringsbank hier zei dat er eventueel via de EFSI-middelen, dus het fonds-Juncker, kan worden geïnvesteerd als het pps zou zijn. Dat is de reden waarom ik zeg: het fonds-Juncker kan niet, want er is terecht niet meer gekozen voor een pps. Dat heb ik gezegd.

Minister, het enige antwoord dat u geeft op mijn vraag waar u het geld haalt, is: ja, maar u hebt ook geen geld. Dat is mijn vraag niet, minister. Mijn vraag is: als het Rekenhof hier zegt dat er juridische problemen zijn en problemen met Europa

om de constructie waarvan u meent dat u ze zult kunnen realiseren, te kunnen realiseren, dan is het niet alleen mijn recht, maar ook mijn plicht om u te vragen hoe u dat hier gaat doen. Het enige antwoord dat u geeft, is: u hebt ook geen geld en u zou willen dat we een pps oprichten. Minister, ik wil helemaal geen pps. Ik wil een overkapping en ik wil een ander project en daar zal inderdaad ook geld voor nodig zijn. *(Opmerkingen van Matthias Diependaele)*

Daar zal ook geld voor nodig zijn, maar daar zal vooral een minister en een regering voor nodig zijn die dat geld op een ordentelijke manier bijeenhalen. En die zijn er nu niet.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.